

آیت‌الله‌العظمی جوادی‌آملی

حوزه‌های علمیه نظام امامت را با علم و اخلاق حفظ کنند و نگذارند جاهلیت مدرن نفوذ کند

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی با تأکید بر اینکه در نظام امامت و امت برای حفظ سلامت اجتماعی و دینی باید جهل را شناسایی و ریشه‌کن کرد، تصریح کردند: هر اقدام یا سخنی که به نظام آسیب بزند، مصداق جهل است و باید شناخته و اصلاح شود.

اهمیت هماهنگی نظام امامت و امت گفتند: نقش حوزه‌های علمیه در رفع مشکلات جامعه و تربیت علمی و اخلاقی جوانان بسیار مهم است. اگر هر فردی صرفاً به احتیاط شخصی بپردازد، بسیاری از مسائل جامعه باقی می‌ماند. در این چارچوب، مصلحت واقعی جامعه نباید مورد تردید قرار گیرد. حل مشکلات، وظیفه ماست.

ایشان افزودند: هر واقعه‌ای در نظام اسلامی از نظر شرعی و اجتماعی قابل حل است؛ اما گاهی اشکال در عملکرد ماست و نه در خود واقعیت. این اشکالات باید با خرد، علم و اخلاق اسلامی رفع شوند.

مسئولیت علمی طلبه‌ها

این مرجع تقلید با اشاره به اهمیت استعدادهای فردی طلبه‌ها گفتند: همه انسان‌ها یک اندازه استعداد ندارند؛ اما کسانی که استعداد دارند، مسئولیت مضاعف دارند. آنان باید با تلاش و جدیت، علم را دنبال کنند و رسالت خود را بدرستی ایفا کنند.

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی بیان کردند: درس‌خواندن و عالم‌شدن، فرصتی بزرگ برای خدمت به جامعه و تحقق رسالت انبیاست. اگر کسی استعداد ندارد، به‌همان اندازه که می‌تواند خدمت کند، کافی است؛ اما کسی که استعداد دارد، موظف است مسئولیت علمی و اجتماعی خود را به‌خوبی انجام دهد.

ضرورت تقویت فقه، فلسفه و منطق

معظم‌له با تأکید بر اهمیت آموزش‌های عمیق و مستدل، تصریح کردند: فقه، اصول، فلسفه و منطق باید غنی و قوی باشد تا حوزه‌های علمیه، بتوانند به نیازهای واقعی جامعه پاسخ دهند. وظیفه ما، علاوه بر تعلیم، زدودن جهل و هماهنگ‌کردن آموزه‌ها با نظام امامت و امت است.

هر سخنی که به امامت آسیب برساند به جامعه آسیب می‌رساند

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی در پایان، به تهدیدات جاهلیت مدرن اشاره و تأکید کردند: حوزه‌ها موظفند نظام امامت و امت را تقویت کنند و اجازه ندهند، جاهلیت گذشته یا مدرن با جامعه هماهنگ شود. هر سخنی که به امامت آسیب برساند، به جامعه آسیب می‌رساند و باید با علم، اخلاق و هدایت دینی، با آن مقابله شود.

شده و مورد بررسی قرار گرفته‌اند، اما جای بحث علمی و منطقی عمیق در آنها خالی است. بدون منطق قوی، اصول فقهی نمی‌تواند پاسخگوی مسائل جدید و پیچیده باشد و اصول، تنها با منطق پشتیبانی‌شده اعتبار پیدا می‌کند.

اهمیت تشخیص

«قضیه خارجی» و «قضیه حقیقی»

معظم‌له در ادامه، به تفکیک دقیق بین قضایا اشاره کردند و افزودند: قضیه خارجی مربوط به واقعیت‌های عینی و واقعی جامعه است که باید با بررسی دقیق علت و معلول تحلیل شود. قضیه حقیقی نیز مربوط به تکلیف فردی و اخلاقی انسان‌هاست و ارتباط مستقیمی با رفتار و مسئولیت شخصی دارد.

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی خاطرنشان کردند: تشخیص این‌که یک قضیه شخصی، قضیه خارجی است یا نه، آسان نیست و نیازمند استدلال علمی و منطقی عمیق است. امروز بسیاری از مشکلات فقهی، مانند حکم قصاص و مسائل جزایی، بدون درک صحیح از این تفکیک، قابل حل نیست. امروز نیاز به منطق قوی و اصول علمی داریم تا قضایای حقیقی و خارجی از هم تفکیک شوند.

مسئولیت حوزه‌های علمیه

در حل مسائل اجتماعی و تربیت علمی جوانان

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، با تأکید بر

کردند: مسائل اعتقادی باید با دقت و روشن‌گری توضیح داده شود تا شبهات و جهل برطرف شود. نظام امامت و امت، باید به‌گونه‌ای عمل کند که جاهلیت از جامعه زدوده شود و فهم صحیح اعتقادات به‌صورت عملی ترویج گردد.

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، به تجربه خود در تدوین لویح قضایی اشاره کردند و گفتند: در مدت خدمت در شورای عالی قضایی، با بررسی دقیق و علمی مسائل قضایی، تلاش کردیم تا قوانین عادلانه و کارآمد تدوین شود. این تجربه نشان داد که عقل و علم در تصمیم‌گیری‌های عملی و اجرایی نقش اساسی دارند. این مرجع تقلید در ادامه اظهار کردند: همان‌گونه که در مسائل اعتقادی و خطبه‌های تاریخی مشاهده می‌کنیم، عقل و علم در نظام امامت و امت سهم به‌سزایی دارند و باید در جامعه تقویت شوند تا هرگونه خطا و سوءتفاهم برطرف گردد.

منطق قوی و اصول کامل

لازمه حل مسائل امت اسلامی است

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، با تأکید بر اهمیت «منطق قوی» و «اصول کامل» در نظام امامت و امت اسلامی، بر لزوم پرداختن به مسائل واقعی و عینی جامعه تأکید کردند و گفتند: بسیاری از مشکلات فقهی و اجتماعی ناشی از خلأ منطق و اصول ناقص است. مسائل کلی و جزئی، اقلیت‌ها و روایات، هرچند در منابع ثبت

عقل است. کسانی که نادرستی‌ها و تحریف‌ها را دنبال می‌کنند، با این اصل مخالف‌اند. شناخت عقل و علم در فرهنگ اسلامی، مهم‌ترین راه مقابله با جاهلیت و ترویج عدالت و انسانیت است.

نقش عقل و علم

در نظام امامت و امت بی‌بدیل است

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، به اهمیت عقل، علم و جایگاه انبیاﷺ در نظام امامت و امت اشاره کردند و گفتند: امروز شناخت و زدودن جاهلیت از جامعه بسیار ضروری است.

ایشان با اشاره به عظمت برخی خطبه‌های تاریخی، بیان کردند: این خطبه‌ها، اگر جمع‌آوری شوند، حتی انبیاﷺ نیز قادر به بیان مشابه آن نخواهند بود. این نشان‌دهنده جایگاه والا و بی‌بدیل مفاهیم مطرح‌شده در این متون است.

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، با استناد به جلد اول کتاب «کافی» و شرح آن، گفتند: اگر تمام مفاهیم جمع شوند، حتی انبیا نیز بدون اراده الهی، قادر به بیان این مطالب نخواهند بود. این نشان‌دهنده آن است که عظمت انبیاﷺ در بیان حقیقتی، فراتر از درک جمعی بشر است.

روشن‌گری در مسائل اعتقادی و فلسفی

معظم‌له همچنین به شبهاتی که درباره خلقت عالم مطرح می‌شود، پاسخ دادند و خاطرنشان

به گزارش خبرگزاری حوزه، حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی در اجلاسیه اساتید حوزه علمیه قم که ۱۵ آبان در سالن همایش‌های مدرسه علمیه کاظم علیه‌السلام برگزار شد، با تأکید بر نقش حیاتی حوزه، دانشگاه و مراکز علمی در جامعه، وظیفه اصلی آنها را جهل‌زدایی و تعلیم صحیح دانستند و تصریح کردند: حوزه و دانشگاه موظف به تعلیم هستند؛ اما رسالت اصلی آنها جهل‌زدایی است. مسجدها و حسینیه‌ها نیز علاوه بر تبلیغ، موظف به تعلیم‌اند؛ اما مأموریت اصلی آنها نیز جهل‌زدایی است.

این مرجع تقلید با اشاره به نظام امامت و امت، تصریح کردند: صرف تعلیم یا رفع جهالت کافی نیست. در نظام امامت و امت، برای حفظ سلامت اجتماعی و دینی، باید جهل را شناسایی و ریشه‌کن کرد.

شناسایی و مقابله با جهل علمی و اخلاقی

ایشان تأکید کردند: هر اقدام یا سخنی که به نظام آسیب بزند، مصداق جهل است و باید شناخته و اصلاح شود. حوزه‌های علمیه و دانشگاه‌ها باید علاوه بر تربیت علمی، نسبت به شناسایی و مقابله با جهل در جامعه مسئول باشند.

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی با اشاره به پیام‌های نهج‌البلاغه اظهار کردند: نهج‌البلاغه تنها برای سخنرانی نیست؛ بلکه همه مطالب آن باید به‌طور مستمر و دقیق مورد توجه اساتید و دانش‌آموختگان قرار گیرد تا راهنمای عمل در نظام امامت و امت باشد.

معظم‌له همچنین درباره اهمیت اتکا به منابع معتبر علمی و دینی، تأکید کردند: پیامبراکرم صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم با برگزاری کنگره عظیم غدیر، همه مردم را در جریان جانشینی امام علی علیه‌السلام قرار دادند. عدم آگاهی یا تحریف اخبار، مانند کاری که معاویه انجام داد، می‌تواند مسیر امت را منحرف کند.

جهل‌زدایی تنها وظیفه حوزه و دانشگاه نیست

حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی ادامه دادند: جهل‌زدایی تنها وظیفه حوزه و دانشگاه نیست؛ بلکه مسئولان نظام و همه مردم نیز در این مسیر نقش دارند. اگر اختلافات و جهل در جامعه رشد کند، اعتماد مردم به نظام آسیب می‌بیند و پشتوانه اجتماعی آن تضعیف خواهد شد.

علم و عقل؛ محور حفظ اسلام

ایشان با تأکید بر اهمیت عقل و علم در نظام امامت و امت اسلامی، اظهار کردند: به چیزی که ظرفیت لازم ندارد، ظرفیت دادن، نه‌تنها موجب ایجاد ساختارهای جعلی می‌شود، بلکه زمینه‌های انحراف فرهنگی و دینی را نیز فراهم می‌آورد.

این مرجع تقلید با اشاره به اینکه اسلام تنها با خبر واقعی و مستند قابل معرفی است، افزودند: برای فهم دقیق اسلام، نباید تنها به ظواهر بسنده کرد؛ بلکه لازم است به عمق عقلانی و اخلاقی آن نیز توجه شود.

ظرفیت‌دهی و جاهلیت فرهنگی

به‌گفته حضرت آیت‌الله جوادی‌آملی، بخشی از مشکلات فرهنگی موجود، ناشی از جاهلیت و کم‌توجهی به علوم عقلی است. جاهلیت گسترده‌ای که امروز می‌بینیم، ریشه در ناآگاهی نسبت به علوم عقلی دارد و تنها با نشر علم و اخلاق، می‌توان بر آن غلبه کرد.

شناخت میراث حضرت فاطمه زهرا علیها‌السلام

ایشان با اشاره به اهمیت خطبه‌ها و میراث فرهنگی حضرت فاطمه‌زهرا علیها‌السلام، اظهار کردند: برای درک صحیح آموزه‌های دینی، باید خطبه‌ها و بیانات فرهنگی ایشان را به‌درستی فهمید. فهم دقیق این متون، لازمه شناخت اسلام حقیقی و مقابله با جعل‌ها و تحریف‌های فرهنگی است.

شناخت عقل و علم

مهم‌ترین راه مقابله با جاهلیت

معظم‌له ادامه دادند: قطب فرهنگی امت اسلامی، علم و

آیت‌الله اعرافی

فرهنگ مهدویت راهنمای زیست فردی و اجتماعی است

عضو فقهای شورای نگهبان افزود: ابعاد و رویکردهای جدید مهدویت، ماهیتی تمدنی دارند و روح انقلاب اسلامی، مبتنی بر مهدوبیتی است که اضلاع آن تمدن‌ساز است؛ بنابراین مهدویت و

و هم به‌صورت اتحادی (در روح و رویکرد کلی فعالیت‌ها) در برنامه‌های خود بگنجانند. بدین معنا که هم فعالیت‌هایی با موضوع مستقیم مهدویت طراحی شود و هم روح مهدوی بر همه برنامه‌ها حاکم باشد.

ضرورت مشارکت مردم و نهادهای مردمی

آخرین موضوعی که مورد تأکید مدیر حوزه‌های علمیه کشور قرار گرفت، مشارکت مردم و نهادهای مردمی بود که در این رابطه، اظهار کرد: مردم و به‌ویژه جوانان، مخاطبان اصلی فعالیت‌های مهدوی‌اند و بدون تردید، هیچ اقدامی بدون حضور آنان به ثمر نخواهد رسید. باید همواره توجه داشت که مردم محرک و پیش‌برنده اصلی فعالیت‌ها و اقدامات هستند.

گفتنی است، در این جلسه، آیین‌نامه ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار کشور مورد بررسی قرار گرفت و بخشی از پیشنهادهای اعضا به تصویب رسید.

همچنین مقرر شد، نگاشت‌های نهادی پنج‌ساله دستگاه‌ها که ناظر به فعالیت‌های ۱۷گانه سند توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار در هشت ساحت است، تا ۱۵ اسفندماه سال جاری نهایی شود و در قالب توافق‌نامه‌های مشترک بین رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار و رئیس عالی هر دستگاه امضا شود و مبنای عمل نهاده‌ها، سازمان‌ها و دستگاه‌ها قرار گیرد.

مدیر حوزه‌های علمیه در نخستین جلسه ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار کشور، مهدویت را راهنمای زیست فردی و اجتماعی در عصر انقلاب اسلامی دانست.

به گزارش خبرگزاری حوزه، آیت‌الله علیرضا اعرافی، رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار کشور در ابتدای این جلسه، ضمن قدردانی از نهاده‌ا، سازمان‌ها و افرادی که در تشکیل این ستاد و تداوم فعالیت‌های آن نقش داشته‌اند، اظهار کرد: به‌طور ویژه باید قدردان رهبر معظم انقلاب اسلامی بود که نسبت به موضوع مهدویت و مفاهیم مرتبط با آن، توجه و تأکید ویژه‌ای دارند.

رئیس ستاد توسعه فرهنگ مهدویت و انتظار کشور بیان کرد: مهدویت باید به‌عنوان مهم‌ترین راهنمای انسان در زیست فردی، زیست مسلمانی، زیست اجتماعی و همچنین زیست در عصر انقلاب اسلامی مورد توجه قرار گیرد.

مدیر حوزه‌های علمیه، مهدویت و انتظار را مقوله‌ای فراتر از مسائل فردی دانست و تأکید کرد: اضلاع و ابعاد فردی مهدویت مهم است و باید در عرصه فردی انسان منتظر تجلی یابد؛ اما ابعاد اجتماعی مهدویت اهمیت بیشتری دارد؛ به‌ویژه در عصری که انقلاب اسلامی در آن معنا یافته است.

امام خمینی رحمته‌الله‌علیه، با اجتهادی عمیق در سنت و کتاب، ابعاد تازه‌ای از مهدویت را شناسایی کردند و آغازگر تبیین آن در عصر جدید بودند.